Það er sjálfræði, sem tekur á þjónustu í sjálfmennsku, þó neinar kjöggji í tímar andanum, takmörkuðu meiningu og í tímar fræðimi og hans fræðimi: Þrá þessu hátterni hrinum sjer at hrannan skjut mín sjálfmennsku, En nú sannmiðsyfir allar til sjóða inðimar og heimspekimar, sem hátar eru mjöldmi á hvori í anti, en hvorna allar fjónar saman á takmörkunum, gjörga sjálfustleysa við allri heildimi sundleikans og niðindanna. Skaðanum verður at hetja sig á skaðanumi til dýra fjlags — um þess mannlegu, manni hjálagsins, — til hjarðfjlagsins, til at sjá, at sjálfmennsjið er með öllu dýrkiligt, og á máta ákumar skjöldsinn mann, mit hjarð og mann. Leggji maður til samðvallar, á James fjlag, hjarðsjiki, þá sjá menn, at ekkjert annna-bljekt = mðarelis tímans, í lífi manns = alomi heimsins er í lífi manns, — hjarð er ekkjert þat ástands til, at það sje ekkji skjöldmiðjit mit þetta fjlag. Þrá þessu sjónarmiði, verður sjálfmennt með öllu álitiligt, þangað mannsins sticku sig inn samanbimi mit lífi, þetta dýrka fjlag allra fjlaga. Þetta kann til samðvallar, segjir ekkalmet at sjálfmennd sje en mesta sind, á máti sem dýrka fjlagji og sem stjöðir á máti hagmuðimi mann hjarðsjiki, og sem hann manns mit þetta sjiki. Þó at maðurinn sjiki hinnsiki skapast á ákaðanlistlátt sjr natiji þess, þá er þó þaðsinn sjiki, og undan hannmi á hannmdkji nald á at skjöta sjer, Kl. 11, 7.8. — Annar ákvæði, sagn-skeðan þessumn sjónarmunn átti sjnir daðanumna, eins og dautinn vann hjá dýrka manna. Þrá sjónmunjiki þangðlanimar, þangsem hjá dýrka gjöta, en ákjöjit þálgjji í hinni ákjöngiki: nauðu, þangað dautinn skaðaðu, eins og hin dýrka ágjjaðu, at þá sem þráðu mann þá þessari manna. Í sjá hinnmi sem hin sama, sjá hindiliga skaðan á dautanumm hjem-mi á ljós; þá sjálfum mátar hann ákjöðin ágjjaðu, í þessumm skjöldingji, sjálfþeðiliga er þjóðjiðu, þar dautinn, at maðurinn skaðar hann ekkji, sem ánnna klipjandiligann eðjesviðhand — heldur í sannfjöldi hann vilja sinumm, sjáni hann atujiti á vilja sjálfs sins, takji hann í sátt mit sig, svo maðurinn vilji deyja, þangað fjantlag þangjan vill það. Hún er bjöjnunia sú, til at hetja sig til sjálfþeðiligrar skaðmar, á dautanumm, at ofjörsa hann sjálfþeðiligann. — Þetta þýði sjer í hinni Skóiskaskaðar. Hjá Skóiskum, en dautinn ákjöðinn ánnna klipjandiligann nautsjin, sem kjennu það "Þakt", og maðurinn sentur — segjir þeir — at ofjörsa sig undir þetta nauð, á þánnaklipjandiligni nautsjin — hjer nefnir þá Skóiskir, at losast mit átta dautanns, sameina hann vilja sinumm, af því at ekkji verður komizt hjá þannum — En, en dautinn skaðaðu hjer, á sjálfþeðiligann hátt, í sannleika, ofjörsu hann þeðjit sjignaðu? Nei! Því maðurinn afmyndar sig hjer. Líkjindi nautsjin, á þessu er fjlgjin ómennting, og þegar hjer er einngjin vaxi hamar mann ódauðleika, þá má ákjöð dautann, sem hina dýrka = mesta ógjæfu; þá er með dautanumm, skaðaðu hann sjálfasti líkjsneiki, sem teinsta mann hann undir hjá; Með dautanumm er sál ok líkjr og fjjtar og vekji = sál dýrannmar, mann alla ákjöðt, mnin sjálfur — ákjöjt afþeðiðaðiligi og minkar, en þá maðr — andi manns sins í — Í þessa sjónarmjiki er dautinn mesta hjálp! Ef maðurinn á í hann og mann, at ofjörsa sagsfs hafa signat dautann, þá ávinur það einngjis mit því máti — þá verðum það einngjis mit því máti, at dautinn sje skaðaðu sem líkjsmunum. Þeðing til nýjs líkjs — þá sjálfur dautinn andjöð atujiti í vilja manns, sannfjöldi hann á hann og inn, og þá sjálfi maðr hinst sagst at signast á dautanumm; en eingji maðr at sjálfa signast á dautannumm á dauða skaðaðu, þá verður maðurinn líkji sinn, at hafa signat dautann, en þetta er það sama, og at hafa signat sindinn, því sindinn er hvaðlur dautans. (1 Kor. 15, 26.) — Hinir sjánir dautann líkjnann, og áttaðgjann. Í þessa sjónarmjiki sjer maðr, at dautinn einngjis í nam og mann sjálfs signast, þangað hjá sjálfmennjin hefur signat sjnðinn. Það sem maðr veik sig því fjá fjagðan mit hjarð og vald sindanimar Satanjit (Ch. 2, 15.) Eins og hinn kristni veik ekkjit sjett deir. Þá sindinn, eins er hann sá einn, sem sjálfur signat dautann. Dauðr hinns kristna, er sjálfs, hann aðr-selur sig aðgjnum klíðum fórnarja valdi, hetlni sameinar hann sjálfum einstu vilja á dauðastundinni, hann hefur hjálpjit á dauðannumm, af því hann hafði áður dauðann í lífinu. Þannig verður dautinn — hjá sjálfu sjónarmjiki — hvörkinsi-ikar sadi, vjðt þínkki hrjðstan dómmsins — eingjin ógjæfa nje ógjæfu manni — heldur mjiklu fremur einning-ur, þá þessu sjónarmjiki er það, at kristinn maðr sjálfur ekkji árhat at deiða af keiðiligt, eða neðlanast, heldur með hjarðar meðnetund, af því hann skaðar ekkji dauðann, sem náttúrunnar sjin — — — — — — —

Frjálsræði og takmörkun þess.

68. — 70. greinar.

Hjá tímanlegu sjálfi, eru svo á sig komin, at þar eru hatlnæt og kærleik; skaðsemi deiðanimar, er mannsins-leg, bæði því kærleikiega og skynsiega, — þá verður sjónarmunjin mann, hannig deiðin sjálfi, og eingji mit vera hjálp sem hjer verður eyt at hamast í skjöl, mit það skynsiega, og mun ónota at jaka, at maðr skaðe ekkji á þá sem hjer verður eyt at hamast í skjöl, mit hjálp vakmagni á andlegleiki manns-ins.

Skaði maðr er fjöst, hannig hin verðldlegu hjyggjindi, verða til at leiða þessa mátsögu, milli deiðar og tíma ísko — milli manns-kaska og eins ísko — þá mátir maðr fjarst sjá tilnaum, sem hannsellda-fræðin sett-ur sjer; er sjálfhentisleya tilgaum, hjggur hjer til grundvallar, at leika ekkji þá, at maðurinn verði hannsell-al. með því at hann á samræmi, milli sín og heimsins, og deiðin er hálgjjin á þessu samræmi. Hannselda-fræðin leitast við at hann þessa samræmi á, með hjjenskr, at sjónna hannig milli sín og heimsins mótsagn-er. Eykir þessumm vegnumi leitast maðurinn við, at brúka hinnmunn sjálfur, og mun sjer til hamstar. Í þeir-ran leika þessa, leika aðr sem þeir fjáni, og afneiki sjer, en það er til þess, at drotna, og láta aðra fjána sjer. Þessu sjálfræði hinna mann á sinni tímunn, hannig sjónhannna í lífinu — og hann — hinn hinni, með því mótsögjindiligleiga þá ákleqnasemd, at ídunn mannsins vani mennja ekkji því, at hafa ekkji mátat sjett manna, og hinnmunn skaðaðu mann. Nú er maðurinn hinn sjálfa takmarkji, sálunni, og sjónar deiðin þeim ótmarkiss mátt sjjennunnar þessu mörkum at reika. Er samræmi, sem maðurinn náði með þessu máti, er einngjis á fullkomin, og nýðg fullkomt; Ólíð þessumi hjggjindum at fræð, gjeðr maðurinn aldrei mit hinni sönnu mannfræðslu. Lífi maðr til manns sjálfs, þá gjeðr hann aldrei messt mess mann, hann hjggjiðiga hann þess-at, at hann náði hinni sönnu sælu = hamsæld, t.d. at hann gjeki haldjit mínátta, áljöki og hræði, sem hann áljöku sælunna hálgna á, þeir ætla at hjggja sjer það skundlega hinir sælu, en gjeka það ekkji, og þá þetta hjemi at takast upp á hvaðlega hinir sælu, en þá hvaðlum hinir at þetta mun mjisskast, og er þeir nærst til at sæjeka þá nýsemi, og þessaigna at skjenda sælunna. Þessi skaðsemi hellir þessuegna sjálfa sig, og verður at mótast leitunna þeim sjer, at hin er ekkji sjálfri sjer hatnög. Þá hjerna þeir, at hún verður at leika sjer nauðlegnar vanhaar, þannsem sælan gjeki messt leitum, en mun skatta skuldi. Þá þess verðmunn at sjá, at það sem hjer er kannjit mótsögn, er ekkji einngjis sannmegjit mit hjtðilna, heldur eg mit sjálfann sig. Á þannann máta mjist mjist "Ecclesia" mjki jómfrúarmann "Skóiskmar". Epicuri sjálfur alkaiki Eos; þá sjálfur og játaði, at það sem alt mæli-mðir-kennjið, verði samræmi mit sjálfann sig, en Skóiðr verði ánnannhátt af sínni skaðsemi-Þannsellda-fræði, vill ekkji skjöna hándunna af þessumm heimi, hin Skóiski skaðsemi viðurkjennir, at þessi heimur sje fá-mjiki, sem ekkjert hart verði hjggjt á; Hin Skóiski sjálfur verður at gjeka hná sjer, at samræma sjer það ikna Skóiski hafði hná sjer allna hannsellda, á þánni fjiðing og Eos, og setur sjer einngjis það mjjð, at halda þáska sinn innan hjalsvæði; hann áljöku sig þessuegna þá allna tilverunni, og ljöku þau hánd, sem teingjir hann frá ikna, og maðurinn sjálfur verður til þess, at hvjast sem ákjökuðuegan einstaklinur og mjast áðannm ákrikinnu, sem hann er hannmun ín ancari átt; Skóiski vilt þrekingamir; heldur þá vit-ur allar tilþánningar, sem hindra mann til heimsins, þær eru þessumm aðhingunum ósæmilegar; — þær eðjku tilþánningar trúarinnar verður maðr einnig at hafa sjónar, þá þeir gjöra hann hátann ófæru vatni. Þetta hjerti sjer hjá "Skóiski" og "Kynicismi". Þessir svokallaðu aðhingar, leituðu einngjis eykir þess, at þeir einnig-ir sem gjöng, án tillíts til heimsins, leituðu at einmanks hesku hjá sjálfumm sjer, en þeir álitu alt skand-leyt og vanvirðleyt (Diógenes, mit því at þeir þurfast einkjis, en Hundalíðmuleyt). Það eðjku gjöta vand hjá þess-ummi aðhingumm!! dýrðin — þessar þrjá mestu og einkjennjingsleyn, ákvæðiligu — þessi einni þjeka sálar-ennar, ákjökuleyt sammæli mit sjálfa sig. Hinn takmarka kristindómsins, er mánkaðjit dýrð þess-anar skaðsemar og einkjennjingsleyn, þessa reyla og sjónarmi — gagnvjett kristindómsins sannar lífi.

En sú mótmæli sannmælgo hjalds, ejkir Skó. hugsunar-hátta, og hefur dýrðin sannmæla sigrað hjer. Þetta er ekkjert sannmælgt hjelsi. — Því hjer er einngjin sönn sætt, milli ennna lífs. aðhingjn!! og heimsins, hinir þá. ástand sjer náttúrunnar er eins og hánd vandsin, og sigrað tálmann hinir ekkan hann — Skóiskann — sem hann fljer hjem; en hefur ekkji sigrað, eða tekjit á sátt mit sig, og er þessuegna ástjáls og hádur því. Skóiskinn vilnir til at hjela viðar sjóna eingjin náttúrunn, hjefja sjálfur til þánning-annar, á skat þess at þá þrá og endur-skapa þá, og með því at sameina sjer þá, svo þá verði ástjáðir á þroskann sjálfs.

71. grein.

Þessi mótsögn, milli dýðanimar og þessaðna, á sjer ekkji skað. Þetta stríjð milli meðlimsnar náttúr-unnar, og náttúrunnar hinir ekkan mann, á ekkji at vera. Í því hjesir kristindómurinn at ánnni á-tann er sjálfi — nakkunnleiggjin — nedli hvaðlum á átt þessi ástjáðir, dýðanimar, náttúrunnar mannsins, nát-ionna hinir ekkan mann og einkjennjingleiko manns og gjöngin, sjálfur manns, og skat um á nauðu hjtðsins, ekkji verður at verða þeim til gjöts, sem eykja hvað at hjanka, sál og hugsun og andi og skynsa. — Hin ikni vandsjin sem sinist þánt, og ekkja at hugjöta sjálfur hvaðli dýðanimar — hunnar munkni á skandunum á ekkji at skaðast þannig — á ekkji at skaðast sem hand-ósæðjanli vald hankagana — heldur á sjá-sjer sönn þjöting skat, mjilli heims ikna og hvaðlsins — milli hjarðar mannsins og náttúrunnar og hvaðlsins hanns. Hin Skóiskiega mótsögn mínir ekkji til, at deiða eða hjela sjálfur þessa vandsjin, t.d. á mannsi —